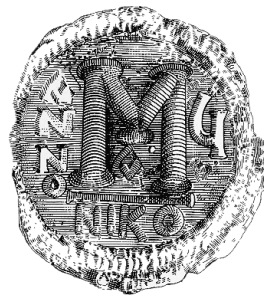

Народна банка на Република Македонија
Дирекција за истражување

Месечна информација

01/2008

февруари, 2008 година

С О Д Р Ж И Н А

1. ЦЕНИ	3
2. ПЛАТИ.....	6
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ.....	7
4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА.....	9
5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ.....	11
6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ	12
7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС	13
ПРИЛОГ ТАБЕЛИ	16

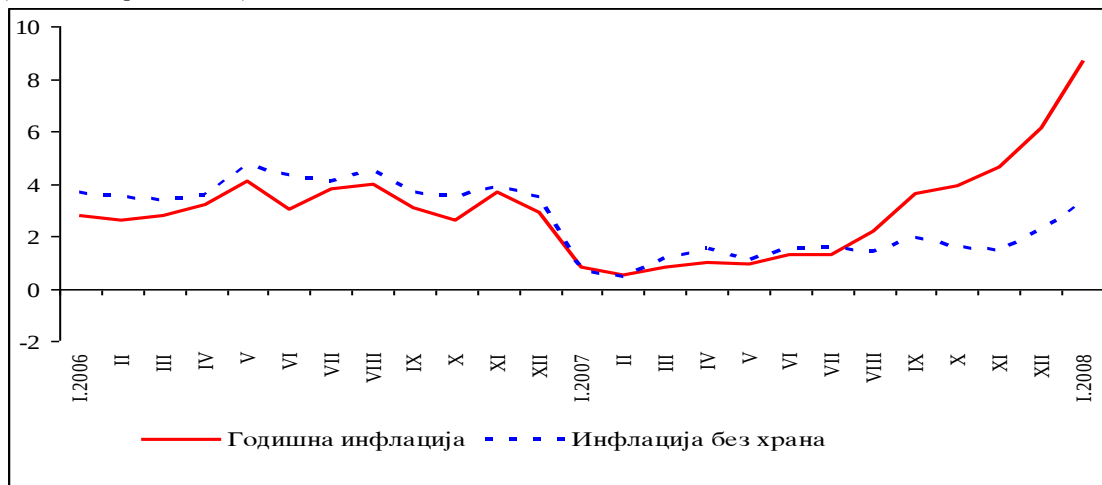
* Месечната информација содржи анализи врз основа на расположливите податоци заклучно со 20.02.2008 година.

1. ЦЕНИ

Инфлациските притисоци започнати од последниот квартал на 2007 година, продолжија и во првиот месец од 2008 година, при постојан тренд на зголемување на цените на храната. Така, во услови на месечен раст на цените на одделни прехранбени производи (зеленчукот за 22,4%, млечните производи за 4,5%, производите од жито за 4,2%, свежото и киселото млеко за 2,8%, јајцата за 2,3%, овошјето за 2,1%), месечното ниво на потрошувачките цени забележа раст од 1,6%. На годишна основа, инфлацијата е поинтензивна и достигна 8,7%, што главно се должи на ефектот од поскапувањето на храната (78% придонес во годишниот ценовен раст), но и на ниската споредбена основа. Доколку се исклучи влијанието на исхраната, годишната стапка на инфлација изнесува 3,2%, а базичната инфлација којашто ги исклучува исхраната и енергијата¹ на годишно ниво во јануари 2008 година изнесува 2,6% (во декември изнесуваше 1,2%).

Графикон 1

Стапка на инфлација и инфлација без храна
(годишни промени, %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

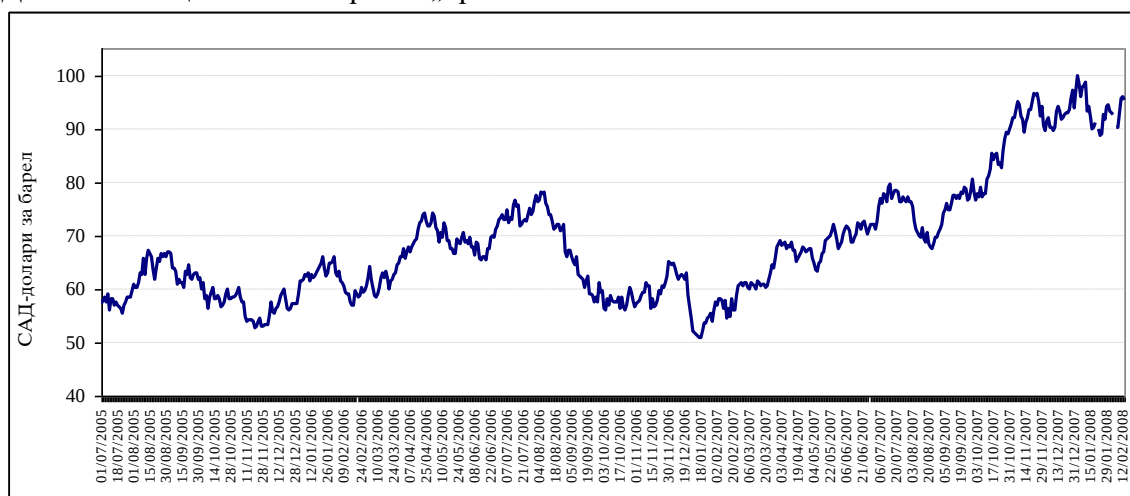
Мерките преземени од страна на Владата на Република Македонија за намалување на цените на лебот, брашното и млекото од февруари 2008 година, се очекува да придонесат за намалување на годишната стапка на инфлација во февруари за околу 1,5 п.п., во однос на онаа во јануари, под претпоставка за непроменети цени на останатите категории од инфлацискиот индекс. Сепак, во однос на движењето на инфлацијата, како главни ризици и натаму остануваат евентуалното продолжување на зголемувањето на цените на храната и евентуални подраматични пресврти по нагорна линија во движењето на цените на нафтата на светските берзи. Воедно, од големо значење се и идентификуваните инфлаторни притисоци од страна на побарувачката, имајќи го предвид кредитниот раст и растот на платите над растот на продуктивноста во економијата.

¹ Пресметките се правени според новите пондери. ДЗС во јануари 2008 година има извршено мали корекции на пондерите во ценовниот индекс, при што пондерот на категоријата исхрана е зголемен за 2,3 процентни поени.

Цените на суровата нафта на светските берзи во јануари 2008 година на месечно ниво остварија мал пораст од 1,4%. Следствено, се зголемија и домашните цени на нафтените деривати, придонесувајќи со 0,6 процентни поени за годишната стапка на инфлација. По намалувањето од почетокот на февруари, **цената на суровата нафта** на светските берзи во последните две недели (04.02.-15.02.2008 година) забележа зголемување, со што просечната цена на нафтата од типот „брент“ изнесува 93,2 САД-долари за барел² (пораст од 1,5% во однос на претходните две недели). Порастот на цената на суровата нафта главно произлегува од стравувањата за недоволна понуда, поради заканите од страна на Венецуела за стопирање на извозот на нафта во САД³, како и поради постојаните немири што преовладуваат во Нигерија⁴. Во согласност со образложените движења на цените на нафтата во изминатите две недели, како и поради депрецијацијата на денарот во однос на САД-доларот за 0,2%, на последниот состанок на Регулаторната комисија за енергетика на 18.02.2008 година се донесе одлука за мало зголемување на домашните цени на нафтените деривати (на рафинериските цени за 2,93% и на малопродажните цени за 2,28%).

Графикон 2

Движење на цената на нафтата „брент“

Извор: Управа за информации за енергетиката - Агенција за статистика при Министерството за енергетика на САД (The Energy Information Administration (EIA) - statistical agency of the U.S. Department of Energy).

Според проценката објавена од страна на Еуростат, во јануари 2008 година се очекува годишната **инфлација во еврозоната** да изнесува 3,2% (во декември 2007 година, годишната инфлација во еврозоната изнесуваше 3,1%, при што порастот на храната изнесува 4,8% на годишно ниво). Воедно, Еуростат наведува дека проценката е помалку прецизна од вообичаено (како последица на тоа што во проценката не е вклучена Германија, каде што е во тек одредена ревизија на индексот на потрошувачките цени).

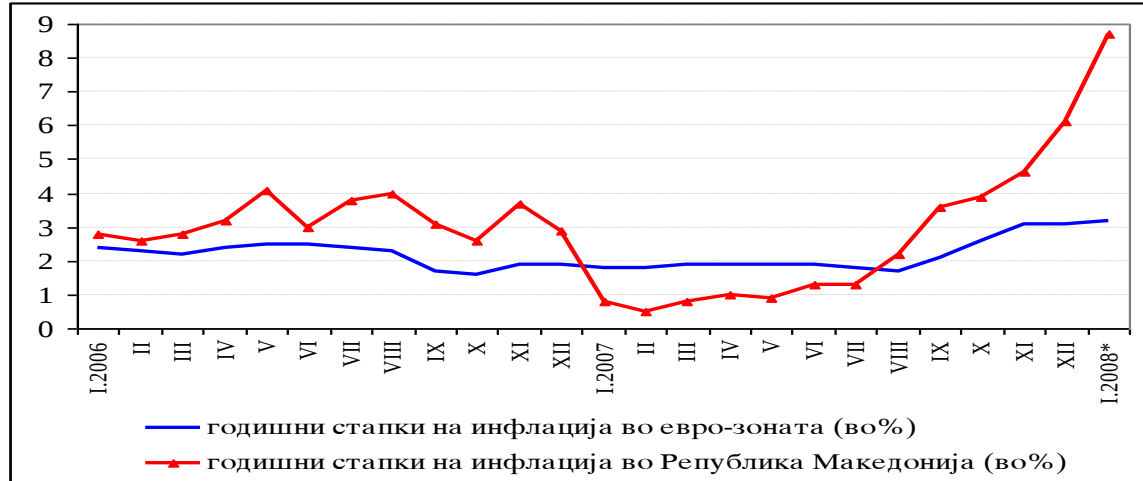
² IBTI - Вест Тексас интермедијтв (ЊТИ Њ Њест Текас Интермедиате), во глобални рамки се користи како репер за цената на нафтата и во изминатите две недели изнесуваше во просек 90,6 САД-долари за барел (пораст на цената за 0,3% во однос на претходните две недели).

³ Венецуела е третиот најголем извозник на нафта од ОПЕК и еден од најголемите снабдувачи на САД. Во согласност со споменатите најави, венецуелската државна нафтена компанија ИПетролеос де Венецуелав (Петролеос де Венесуела) од 13. февруари 2008 година ги сопре испораките на нафта за американската компанија Ексон мобајлв (ЕксонМобил).

⁴ Асошијетед прес, Ројтерс, Блумберг, АФП (Асоциатед Прес, АФЦ, Реутерс, Блумберг, АФП).

Графикон 3

Движење на стапката на инфлација во еврозоната (хармонизираниот индекс на потрошувачки цени) и во Република Македонија (годишни стапки, во%)

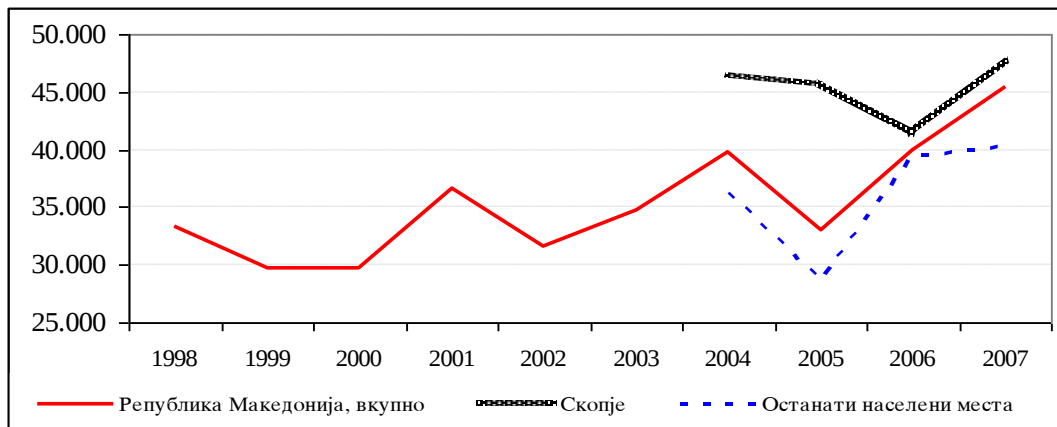
* проценет податок за еврозоната.

Извор: Еуростат и ДЗС.

Растот на **просечната цена на 1м² станбена површина**⁵ во Република Македонија продолжи и во 2007 година, со што таа достигна 45.485 денари или 743 евра (зголемување за 13,8% во споредба со 2006 година). Порастот на цените на новите станови се должи на зголемувањето на сите трошоци кои влегуваат во цената, но најмногу придонесуваат зголемените трошоци за градење. Цената на 1м² станбена површина во Скопје е повисока од просечната цена во земјата и изнесува 47.859 денари, или 782 евра, и во споредба со 2006 година е повисока за 15,8%.

Графикон 4

Просечна цена на 1м² станбена површина во Република Македонија (во денари)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

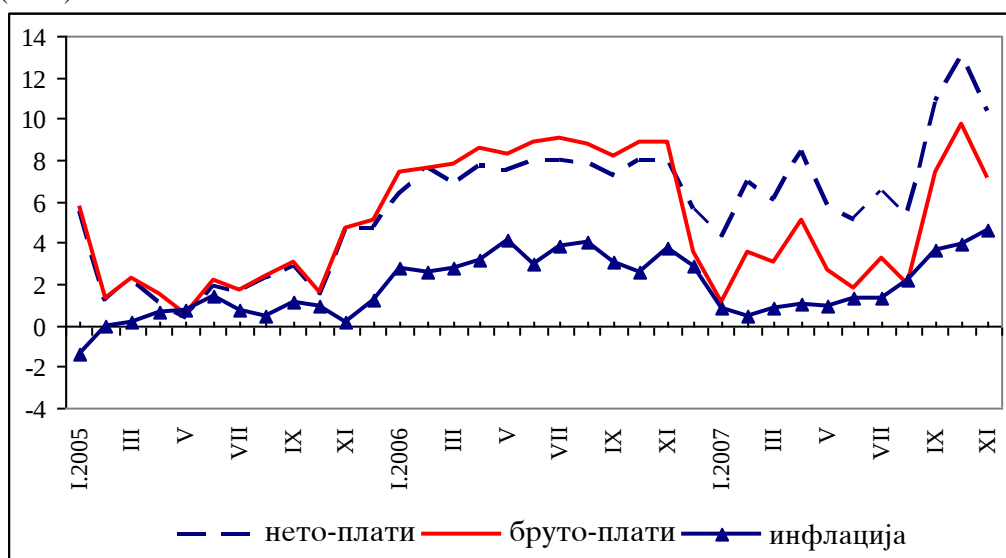
⁵ Цената на 1м² ја сочинуваат трошоците за градежно земјиште, трошоците за градење и останати трошоци (обезбедување одобрение за градење, проектирање, премерување на земјиштето, стручен надзор и др.). Во вкупната цена на 1м² станбена површина не е вклучен ДДВ.

2. ПЛАТИ

Во ноември 2007 година е регистрирано намалување на просечната исплатена нето-плата во однос на претходниот месец за 1,8%, номинално (или за 3,2% реално)⁶. Просечната номинална нето-плата исплатена во ноември е повисока за значителни 10,3% на годишна основа, додека кај номиналните бруто-плати⁷ е забележан пораст од 7,1% (поради намалената стапка на оданочување на доходот од почетокот на годината). Реалниот годишен пораст на нето-платите, имајќи ја предвид интензивираната стапка на инфлација, во ноември 2007 година изнесуваше 5,4%.

Графикон 5

Годишни номинални промени на исплатените плати и стапка на инфлација (во %)

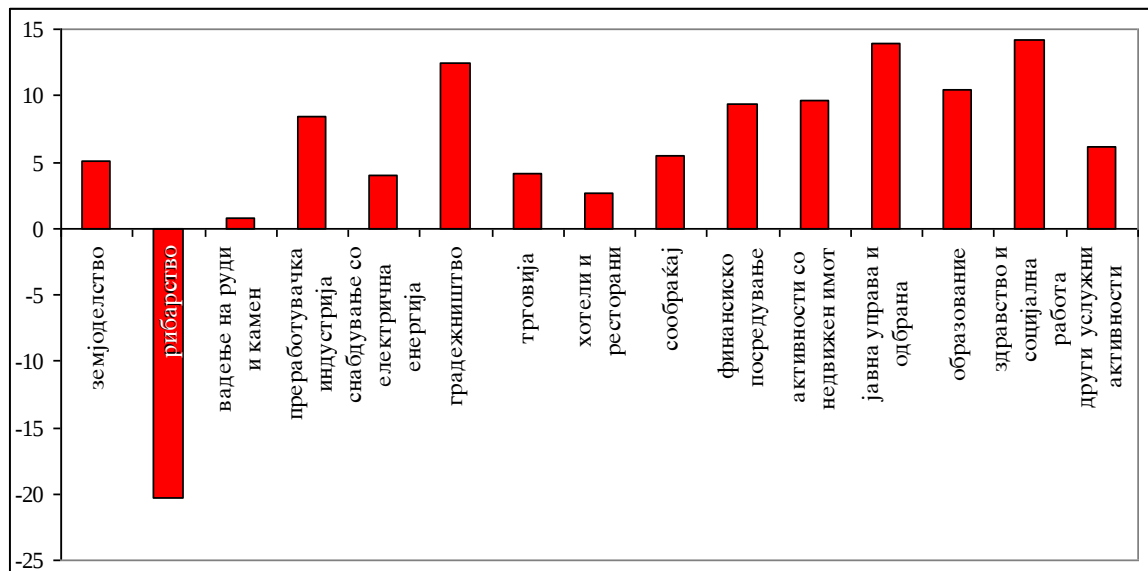
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Според секторската структура, порастот на нето-платите е условен од повисоките исплатени плати во сите дејности во економијата, со исклучок на рибарството. Притоа, најинтензивен годишен пораст на платите е забележан во дејностите од јавниот сектор (јавната управа и одбрана за 13,9%, образованието за 10,5% и здравството за 14,2%). Истовремено, значајно номинално зголемување на нето-платите е регистрирано и во приватниот сектор и тоа: во земјоделството, преработувачката индустрија, градежништвото, финансиското посредување и активностите со недвижен имот.

⁶ Според информација од ДЗС, месечниот пад на нето-платите се должи на поголемиот број на работниците без исплатена плата.

⁷ Извор: Државен завод за статистика. Вкупните исплатени бруто-плати опфаќаат: исплатени нето-плати за извештајниот месец, платен персонален данок и платени придонеси (за пензиско и инвалидско осигурување, за здравствено осигурување, за вработување, за професионално заболување и за водостопанство).

Графикон 6
Исплатена нето-плата во ноември, по сектори
(годишна промена, во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

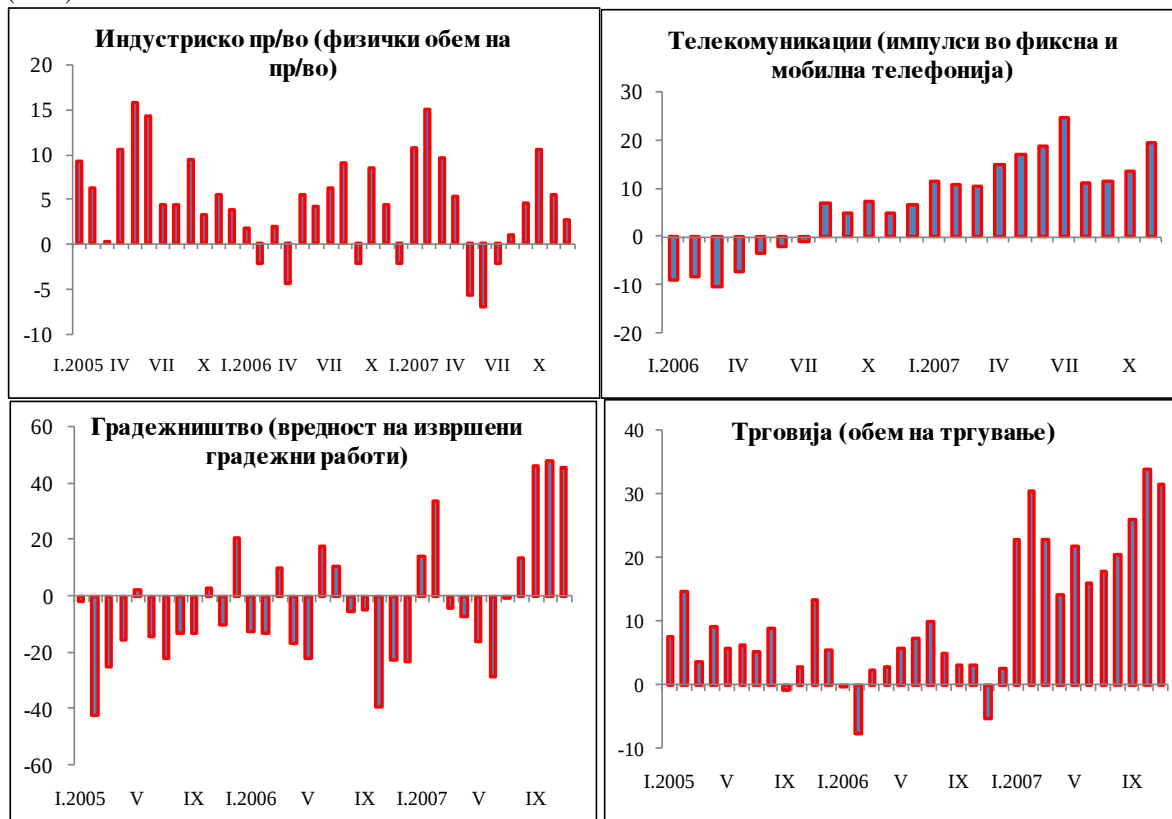
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Согласно со годишната проценка за БДП⁸ и имајќи ги предвид податоците за трите квартали од 2007 година, во последниот квартал се очекува годишна стапка на економски раст од 5,2%. Најновите податоци кои се однесуваат на остварувањата во последниот квартал на 2007 година се во согласност со ваквите очекувања. Имено, доминантниот сектор во економијата - индустријата, во последниот квартал бележеше интензивирани активност (особено во периодот октомври-ноември), при што физичкиот обем на производството во последниот квартал на годината забележа годишен раст од 6,2%. Исто така, последните расположливи податоци, заклучно со ноември 2007 година, укажуваат на продолжување на поволните тенденции во периодот октомври-ноември во домашната трговија (годишен раст од 32,6%), во градежната активност (годишен раст на вредноста на извршените градежни работи од 46,2%) и натамошно интензивирање на активноста во телекомуникацискиот сообраќај (годишен раст на реализираните импулси од 16,7%).

⁸ Проценка на ДЗС.

Графикон 7

Годишни стапки на раст во одделни сектори од економијата
(во%)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

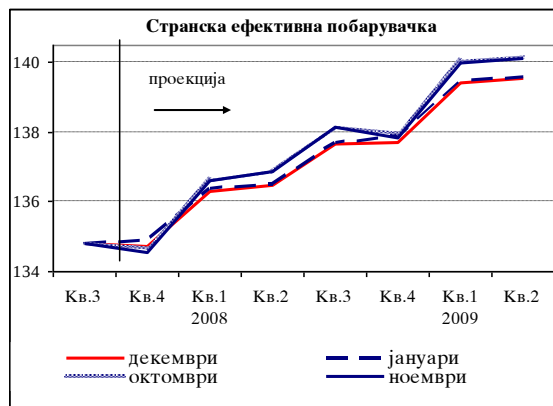
Имајќи ги предвид расположливите показатели за движењата во реалниот сектор на економијата, може да се каже дека постојат изгледи за остварување на проектираниот реален годишен раст на БДП од околу 4% во првиот квартал на 2008 година. Позитивен показател е растот на даночните приходи во првиот месец од 2008 година за 13,1%, во однос на истиот месец од 2007 година, при исклучителен пораст на приходите од данокот на добивка (за 71%), како и пораст на приходите од ДДВ (за 20%) и вкупните придонеси (за 14,6%) на годишна основа. Воедно, значителниот увоз на средствата за работа во последниот квартал на 2007 година (висок годишен раст од 90%), како и значителниот износ на државни капитални расходи во последниот квартал на 2007 година (пораст за 2,6 пати во однос на последниот квартал од 2006 година, кој главно произлегува од средствата наменети за изградба на социјални станови и спортски објекти), исто така, укажуваат на тоа дека може да се очекуваат поволни движења на производствената активност во првиот квартал, а особено на градежната активност и на нејзиниот позначаен придонес во создавањето на БДП.

Сепак, проекцијата на надворешната побарувачка⁹, којашто претставува значаен поттикнувач на економската активност во малите и отворени економии, по

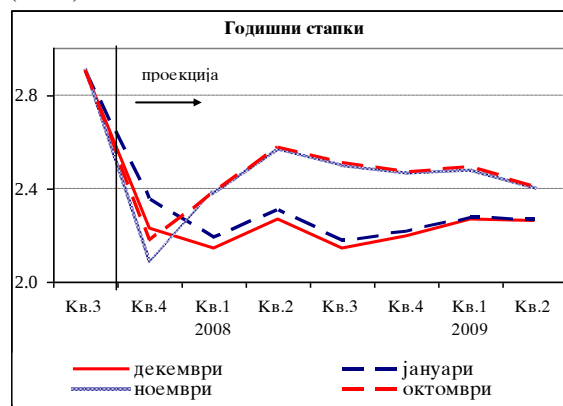
⁹ Странската ефективна побарувачка е пресметана како збир од пондерираните индекси на бруто домашниот производ на најзначајните трговски партнери на Република Македонија. Пондерите се пресметани врз основа на учеството на овие земји во македонскиот извоз. Податоците за бруто домашниот производ за земјите-трговски партнери на Македонија се од базата на податоци на ЕУРОСТАТ (Нењ Цронос датумбаза), со исклучок на

изготвувањето на проекцијата на домашниот БДП, во два наврата, е ревидирана надолу, одразувајќи ја во голема мерка неизвесноста за глобалниот раст, предизвикана од кризата на финансиските пазари во САД. Ваквата ревизија создава можност за ризик од побавна домашна економска активност во однос на проектираната, а воедно и неизвесноста во однос на состојбите во регионот може да делува неповолно.

Графикон 8
Странска ефективна побарувачка*
индекс, 1995=100

(во %)

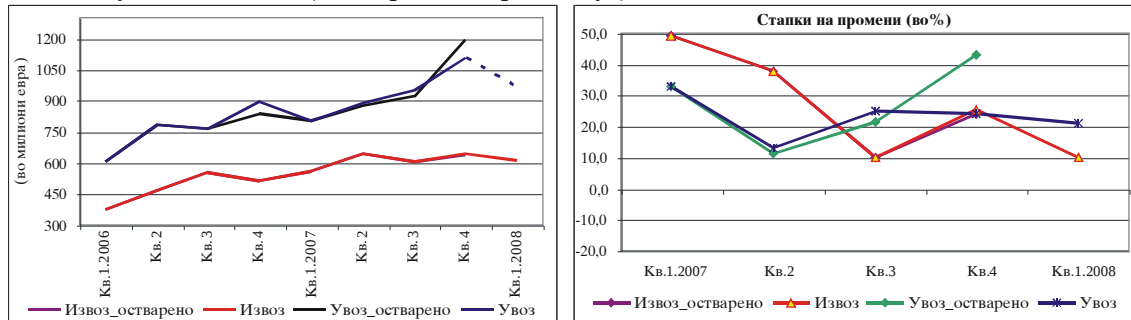
*Проекции на Консензус форкест (Consensus Forecast).

4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА

Во 2007 година, извозот на стоки оствари годишен пораст од 28,3%, што главно го одразува повисокиот извоз на железо и челик и нивни производи (придонес од 75,8%), како и повисокиот извоз на облека и текстил, додека вкупниот увоз на стоки во 2007 година забележа годишен пораст од 27%, што пред сè се должи на зголемениот увоз на железо и челик и нивни производи, минерални горива, електрични машини, руди, возила и опрема. Трговскиот дефицит во 2007 година забележа влошување за 24,7% на годишна основа. Според прелиминарните податоци, трговскиот дефицит во 2007 година (на фоб-основа) сочинува 21,4% од БДП и е повисок за 0,9 процентни поени во однос на проектираниот.

податоците за четвртиот квартал за сите земји и податоците за Германија и Грција за третиот квартал кои се од публикацијата ИКонсензус форкеств (ИКонсензус Форекст), октомври 2007. Во пресметката на индексот се вклучени Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија и Шпанија.

Графикон 9
Извоз и увоз на стоки (остварено и проекција)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во тековната сметка на билансот на плаќања, во периодот јануари-ноември 2007 година, е забележан дефицит од 25,2 милиона евра. Притоа, според ноемвриската проекција, до крајот на 2007 година се предвидува тој дополнително да се продлабочи, при што би изнесувал околу 2,8% од БДП. Отстапувањето во однос на проекцијата (2,3% од БДП) се должи на повисокиот трговски дефицит и намалените приливи од приватни трансфери во последните четири месеци од годината.

Во периодот јануари-ноември 2007 година, во капитално-финансиската сметка се забележани нето-приливи од 150 милиони евра. Во рамки на финансиската сметка, странските директни и портфолио-инвестиции (коишто заклучно со ноември изнесуваа 195 милиони евра и 119 милиони евра, соодветно), се очекува на крајот на 2007 година да бидат блиску до проекцијата.

За првите три месеци на 2008 година, е проектиран дефицит на тековната сметка на билансот на плаќања во износ од 113 милиони евра и се очекува остварување на негативно трговско салдо, во услови на поинтензивен пораст на увозот од извозот на стоки. Ваквата динамика на увозот на стоки, произлегува од очекуваниот висок увоз на инвестициски и интермедијарни производи (во чии рамки спаѓа и увозната компонента на проектираните СДИ), како и од очекуваниот раст на цените на електричната енергија. Податоците за надворешнотрговската размена во јануари 2008 година¹⁰ ги потврдуваат наведените очекувања. Имено, во јануари, извозот на стоки е повисок за 13,3%, додека увозот забележа поинтензивен раст од 18,9% во однос на истиот месец од 2007 година. Трговскиот дефицит во јануари изнесуваше 124,6 милиони евра и е повисок за 28,4% на годишна основа.

Во јануари 2008 година, цените на металите на светските берзи забележаа пораст на месечна основа. Така, цените на благородните метали (златото и среброто) забележаа месечен пораст (10,8% и 12,2%, соодветно), што се должи главно на опаѓање на вредноста на доларот во однос на еврото и очекувањата за рецесија во САД, при што благородните метали се наметнуваат како алтернативна инвестиција. Ваквиот тренд се очекува да продолжи во првите три месеци на 2008 година и просечната цена на златото да достигне историски рекорд. И покрај неколкумесечниот тренд на намалување, цените на никелот во јануари 2007 година,

¹⁰ Претходни податоци на НБРМ.

забележаа месечен пораст од 6,5%, но сè уште се под нивото од првиот квартал во 2007 година.

Табела 1
Цени на метали

	2006	2007	јан-март 2007	април-јуни 2007	јули-септ 2007	окт-дек 2007	декември 2007	јануари 2008
<i>САД долари за унца</i>								
Злато	604,3	696,7	650,3	667,4	681,1	788,0	803,2	889,6
<i>САД долари за унца</i>								
Сребро	1.156,9	1.341,3	1.332,5	1.335,8	1.273,2	1.423,5	14,3	1.605,9
<i>САД долари за мејрички џон</i>								
Ладновалани челични лимови	693,8	650,0	650,0	650,0	650,0	650,0	650,0	687,5
Топловалани челични лимови	600,0	550,0	550,0	550,0	550,0	550,0	550,0	600,0
<i>САД долар за мејрички џон</i>								
Никел	24.254,4	37.229,8	41.440,1	48.054,8	30.205,2	29.219,2	25.991,9	27.689,5

Извор: Светска банка.

Според последните расположливи податоци, заклучно со 31.01.2008 година, на менувачкиот пазар е остварен нето-откуп од 38,2 милиона евра, што претставува годишен пад од 16,5%. Ваквите движења упатуваат на намалување на приватните трансфери и ризик од потфрлање на проекцијата. Воедно, пристигнувањето на холандската донација во износ од 7 милиони евра, коешто беше предвидено во првиот квартал, е одложено за во април 2008 година.

Согласно со расположливите информации, во капитално-финансиската сметка како прилив во првите два месеци е остварена уплатата за концесија за користење на технологијата 3Г, како и влез на неколку странски директни инвестиции, во вкупен износ од околу 90 милиони евра. Во јануари 2008 година, на Македонската берза, кај тргувањето на нерезидентите е забележано поголемо учество на страната на продажбата (41%), отколку на купувањето хартии од вредност (28%).

5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ

Во јануари 2008 година, примарните пари¹¹ забележаа годишна стапка на раст од 23,1%, при регистриран пораст кај двете компоненти. Така, готовите пари во оптек на годишна основа беа повисоки за 13%, додека годишната стапка на раст на вкупните ликвидни средства на банките¹² изнесуваше 33,6%. На месечна основа, примарните пари се пониски за 6,9%, што од структурен аспект се должи на вообичаеното сезонско нормализирање на готовите пари во оптек, како и на пониското ниво на вкупни ликвидни средства на банките. Од аспект на тековите на креирање и повлекување на ликвидност, намалувањето на примарните пари е комбиниран ефект од остварената нето-продажба на девизи на девизниот пазар од страна на НБРМ, со цел да се одржи стабилноста на девизниот курс, и повисоката нето-позиција на државата кај НБРМ, што беше само делумно неутрализирано со нето-емисијата на ликвидност преку монетарните инструменти.

На крајот на јануари 2008 година, најшироката парична маса М4 беше повисока за 29,6% во однос на истиот месец од претходната година, што главно го одразува натамошниот раст на депозитите, а пред сè растот на краткорочниот

¹¹ Ја вклучува задолжителната резерва на девизни депозити. Без оваа компонента, годишниот раст на примарните пари во јануари 2008 година изнесува 25,5%.

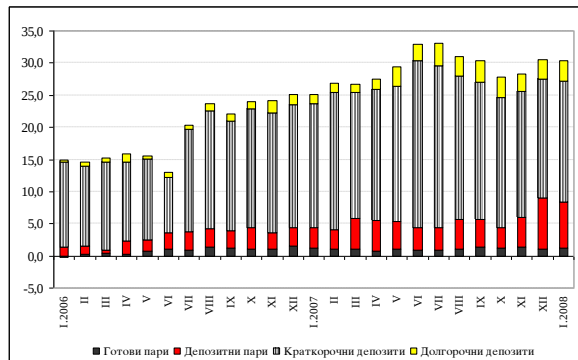
¹² Ја содржи готовината во благајна и средствата на сметките на банките кај НБРМ.

депозитен потенцијал на банките. Ваквите движења се во согласност со проекцијата за првиот квартал, којашто предвидува стабилизација на годишната стапка на раст на најшироката парична маса на крајот на март 2008 година. Тоа главно се должи на инкорпорираната претпоставка за репатријација на дивидендата од страна на една поголема компанија на странскиот инвеститор, при очекувања за натамошен раст на штедењето.

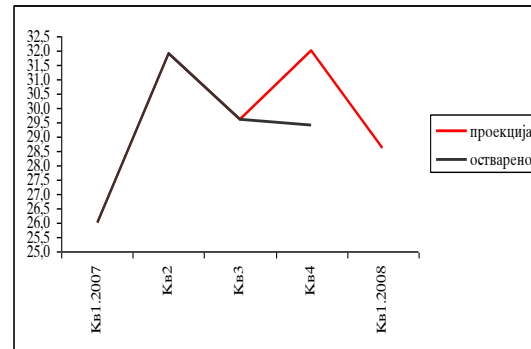
Графикон 10

Парична маса М4

- придонес во годишниот пораст
(во процентни поени)

- годишен пораст
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во јануари 2008 година, вкупните депозити на приватниот сектор кај банките се зголемија за 2,3% месечно, односно за 28,8% годишно. Притоа, на месечна основа, поинтензивен раст остварија девизните (2,7%), наспроти денарските депозити (1,9%). Според прелиминарните податоци, во првата декада на февруари, вкупните депозити на банките се зголемија за 1,2% во однос на крајот на јануари.

Во јануари 2008 година, нето девизната актива на банките забележа месечен пораст за 810 милиони денари, или за 5,2%, при регистриран поинтензивен пад на девизните обврски на банките¹³ (за 2.803 милиони денари или за 12,2%), во однос на падот на нивните девизни средства (за 1.993 милиони денари или за 5,2%).

6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ

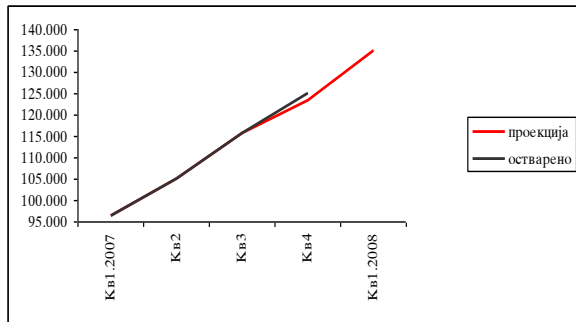
На почетокот на 2008 година, кредитите продолжија да остваруваат високи двоцифрени стапки на годишен пораст, што укажува на задржување на трендот на рапиден кредитен раст. Така, во јануари 2008 година, вкупните кредити на банките кај приватниот сектор се повисоки за 39,9%, во однос на истиот месец од претходната година, што претставува дополнително забрзување на годишната стапка на раст од 0,8 процентни поени во однос на декември 2007 година. Во вакви услови, во првиот квартал на 2008 година се очекува таа дополнително да се забрза. Притоа, зголемената кредитна активност на банките, се очекува да биде финансирана првично преку повисокиот депозитен потенцијал, како и со активно користење на останатите извори на финансирање. Од структурен аспект, пласманите

¹³ Повлечен депозит на нерезидент од една банка.

кај населението ја задржуваат високата годишна стапка на раст и во јануари 2008 година (56%, наспроти годишниот раст на пласманите кај претпријатијата од 31%).

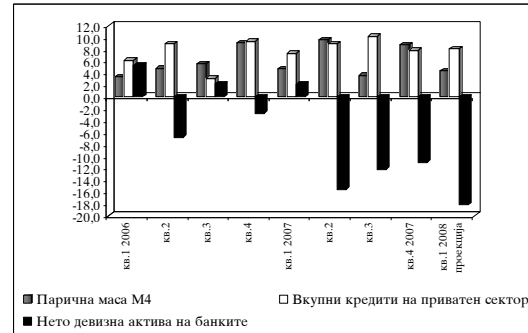
Графикон 11

Кредити на приватниот сектор
(во милиони денари)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Извори на финансирање
(квартални промени, во%)

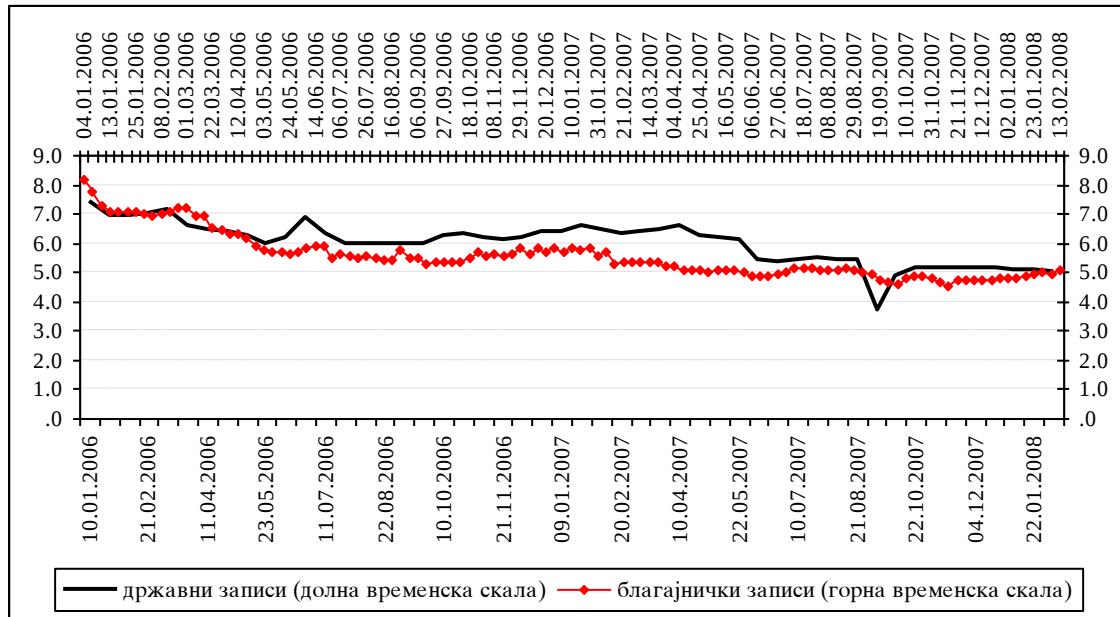

Согласно со прелиминарните податоци, порастот на кредитната активност на банките во почетокот на февруари е со помал интензитет во однос на зголемувањето на депозитите. Така, на 10.02.2008 година, вкупните пласмани на банките кај приватниот сектор забележаа зголемување за 0,7%, во однос на крајот на јануари,

7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС

Во услови на зголемена побарувачка за девизи на девизниот пазар и интервенција од страна на НБРМ со нето-продажба на девизи на девизниот пазар заради одржување на стабилноста на номиналниот девизен курс на денарот, каматните стапки на благајничките записи на НБРМ бележеа постепен растечки тренд во јануари. Просечната пондерирана каматна стапка на аукциите на благајнички записи на НБРМ, во јануари 2008 година, изнесуваше 4,9%, што претставува месечен пораст од 0,1 процентен поен, односно мало поместување нагоре. Во услови на зајакнати инфлациски очекувања и потреба од стерилизација на вишокот на ликвидност, каматните стапки на НБРМ продолжија благо да растат и во првата половина на февруари 2008 година. Имено, од почетокот на февруари, се одржаа две аукции на благајнички записи (на 06.02.2008 и 13.02.2008 година), при што во услови на просечно повисока понуда од побарувачката на благајнички записи, беа остварени просечни каматни стапки од 4,98% и 5,08%, соодветно. На 05.02.2008 година, беше одржана аукција на тримесечни државни записи, при што во услови на повисока побарувачка од понудата, беше остварена просечна каматна стапка од 5,04% (5,1% на претходната аукција), како и аукција на шестмесечни државни записи, кога при повисока побарувачка од понудата, беше остварена просечна каматна стапка од 5,27% (5,37% на претходната аукција).

Графикон 12
Каматни стапки
(во %)

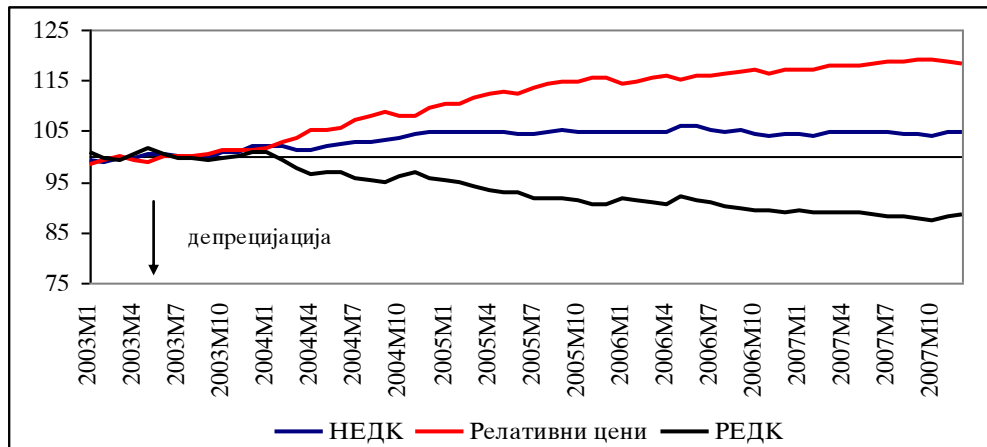

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Имајќи ги предвид зајакнатите инфлаторни притисоци и зголемените ризици за инфлацијата на среден рок, во услови на кредитен раст и пораст на платите над продуктивноста во економијата, како и фактот што инфлацијата засега во најголем дел е предизвикана од растот на цените на храната, што претставува глобален тренд, НБРМ донесе одлука за мало зголемување на основната каматна стапка. Така, на аукцијата на благајнички записи, одржана на 20.02.2008 година, НБРМ премина кон тендер на износи, при што каматната стапка е поставена на 5,25% (што претставува мало зголемување во однос на претходната аукција на која беше применет тендер со каматни стапки и беше остварена просечна каматна стапка од 5,08%).

На 31.01.2008 година, бруто девизните резерви изнесуваа 1.535,8 милиони евра, што во однос на крајот на претходната година претставува зголемување за 4,4 милиони евра. Овој пораст, главно се должи на приливи на камати, во услови на намалување на девизните депозити на државата од 8,6 милиони евра и остварена нето-продажба на девизи од страна на НБРМ од 15,4 милиони евра (на кумулативна основа од почетокот на годината).

Графикон 13
Индекси на НЕДК и РЕДК на денарот

Извор: ИФС за јануари 2008 година и ДЗС на Република Македонија.

За оние земји за кои нема расположливи податоци од ИФС, податоците се земени од интернет-страниците на соодветните централни банки, заводите за статистика и од Еуростат.

Реалниот ефективен девизен курс (со дефлатор-индекс на трошоците на живот), на годишна и кумулативна основа, и понатаму бележи депрецијација, додека единствено месечните промени во ноември и декември 2007 година укажуваат на мала апрецијација (условена од промените во релативни цени и делумно од промената на номиналниот ефективен девизен курс). Годишната депрецијација на РЕДК од 2,3% на кумулативна основа (I-XII 2007 / I-XII 2006) е резултат пред сè на поинтензивниот годишен пораст на странските од домашните трошоци за живот, како и на депрецијацијата на НЕДК (што речиси во целост се должи на депрецијацијата на денарот во однос на српскиот динар).

ПРИЛОГ ТАБЕЛИ**Табела 1**

Инфлација, јануари 2008 година

	<u>I.2008</u>	<u>I.2008</u>	Придонеси кон промената	
	<u>XII.2007</u>	<u>I.2007</u>	месечни	годишни
	во %		(во процентни поени)	
Трошоци на животот	1,6	8,7	1,6	8,8
Исхрана	4,3	17,8	1,63	6,82
Тутун и пијалаци	0,0	2,5	0,00	0,13
Облека и обувки	-3,3	2,2	-0,26	0,18
Домување	0,3	3,0	0,05	0,46
Стан (станарина, вода, услуги)	0,6	9,5	0,02	0,34
Огрев и осветление	0,3	1,4	0,03	0,12
Греење и услуги	0,9	-0,4	0,03	-0,01
Електрична енергија и осветлување	0,0	2,4	0,00	0,14
Хигиена и здравје	0,4	1,9	0,03	0,15
Култура и разонода	-0,1	-0,7	0,00	-0,04
Сообраќајни средства и услуги	0,6	3,4	0,08	0,48
Сообраќајни и птт услуги	-0,7	-6,2	-0,04	-0,37
Течни горива и масла	0,9	15,4	0,04	0,59
Ресторани и хотели	0,6	10,6	0,03	0,54
Останати услуги неспомнати на друго место	-0,1	14,8	0,00	0,05

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 2

Базична инфлација, продуктивност и плати

(годишни промени, во %)	2006	2007	2007				Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	ноем.07	дек.07	јан.08
Инфлација CPI	3,2	2,3	0,7	1,1	2,4	4,9	4,6	6,1	8,7
Базична инфлација (без храна и енергија)	1,1	0,7	0,2	0,8	1,1	1,2	0,9	1,2	2,6
Регулирани цени	5,7	3,3	4,2	3,0	2,0	4,1	4,2	6,3	1,6
Цени на производители на индустриски п-ди	4,5	1,6	1,0	1,2	1,6	4,1	4,8	4,2	-
Продуктивност	0,3	-	4,3	0,8	1,2	-	-	-	-
Номинална нето-плата	7,3	7,9	5,7	6,4	7,5	-	10,3	-	-
Реална нето-плата	4,0	5,5	5,0	5,3	5,0	-	5,4	-	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Табела 3

Индустриско производство и останати дејности од економијата

(годишни промени, во %)	2006	2007	2007				Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	окт.07	ноем.07	дек.07
Индустриско производство	2,5	3,7	11,6	-2,8	1,1	6,2	10,5	5,5	2,6
Градежништво	-12,3	-	9,4	-18,6	18,0	-	47,3	45,2	-
Трговија	2,5	-	25,1	17,2	21,2	-	33,8	31,3	-
Телекомуникации	-1,0	-	11,1	17,1	15,9	-	13,8	19,6	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 4
Селектирани гранки од индустријата

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				Придонеси во кумулативниот раст на индустриското п-во во 2007 година (во процентни поени)
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	
Производство на прехранбени производи и пијалаци	0.1	7.7	12.0	0.6	9.5	9.6	4.7
Производство на тутунски производи	5.5	-0.8	19.0	-14.4	-16.8	41.1	2.0
Производство на предмети за облека	-3.7	-14.5	-4.6	-19.8	-17.9	-14.2	-1.7
Производство на основни метали	11.8	34.3	57.4	35.2	25.3	26.7	8.5
Производство на метални производи во металопереработувачката фаза, освен машини и уреди	5.7	45.6	6.0	5.4	51.7	112.0	5.9
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	-0.6	-9.5	-9.1	-20.8	-8.7	-1.1	-0.3

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5
Биланс на плаќања^{1/}
(во милиони евра)

	2006	2007											2007
	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	I-XI
I. Тековна сметка	-44,9	-3,5	6,9	40,2	0,6	46,8	7,1	-20,2	69,0	-37,3	-36,2	-98,7	-25,2
СТОКИ, нето	-1.020,4	-81,1	-74,5	-55,5	-83,6	-56,1	-68,0	-125,1	-64,5	-108,8	-136,1	-152,5	-1.005,6
Извоз, f.o.b	1.902,6	160,5	175,7	222,5	200,5	212,0	229,3	196,4	214,4	194,3	215,5	208,1	2.229,1
Увоз, f.o.b /2	-2.923,1	-241,6	-250,2	-277,9	-284,1	-268,1	-297,3	-321,5	-278,9	-303,1	-351,6	-360,6	-3.234,7
УСЛУГИ, нето	22,2	-2,0	1,0	-0,1	1,3	-0,6	0,4	5,5	7,6	10,3	9,9	-0,6	32,5
ДОХОД, нето	-28,4	11,1	9,4	11,8	-6,4	14,0	-13,2	-20,1	13,0	-27,5	6,0	-16,0	-18,0
од кој: камата, нето	-19,4	-0,2	-1,7	-0,1	-1,5	0,1	-2,9	0,0	1,5	-3,5	-2,1	-0,2	-10,6
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	981,8	68,5	70,9	84,0	89,4	89,4	87,9	119,5	112,9	88,7	84,1	70,5	966,0
Официјални	58,7	3,2	1,5	3,9	5,4	5,9	5,8	5,2	2,2	3,3	3,1	8,1	47,6
Приватни	923,1	65,3	69,5	80,1	84,0	83,5	82,2	114,3	110,7	85,5	81,0	62,4	918,4
II. Капитална и финансиска сметка	38,0	2,8	-9,6	-38,2	2,0	-41,9	-10,3	29,4	-65,5	37,5	38,3	101,5	46,1
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	-0,8	-1,2	0,1	-0,2	0,6	0,3	0,6	4,3	-0,2	-0,3	-0,1	-0,8	3,0
Капитални трансфери, нето	-0,8	-1,2	0,1	-0,2	0,6	0,3	0,6	1,1	-0,2	-0,3	0,0	-0,3	0,5
Официјални	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Други	-0,8	-1,2	0,1	-0,2	0,6	0,3	0,6	1,1	-0,2	-0,3	0,0	-0,3	0,5
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	38,8	4,0	-9,7	-38,1	1,5	-42,2	-10,9	25,1	-65,3	37,9	38,4	102,3	43,1
Директни инвестиции, нето	344,6	3,1	6,9	7,6	43,6	20,2	-2,4	24,3	-7,8	20,0	34,6	45,3	195,5
Портфолио инвестиции, нето	73,1	12,2	-7,6	16,0	25,9	16,7	3,0	6,2	8,8	9,5	24,3	4,0	118,9
Други инвестиции, нето	-81,4	-38,4	-21,5	-27,2	-21,8	-69,3	-56,2	25,1	-31,0	44,0	5,2	52,4	-138,8
Трговски кредити, нето	2,9	-3,1	6,6	-37,4	5,1	-56,8	-13,1	45,4	-37,8	-9,0	19,0	20,1	-60,9
Заеми, нето	-22,3	-42,3	-15,3	15,9	-23,0	-18,5	-77,9	6,9	6,4	-0,8	-13,8	17,7	-144,7
Валутни и депозити, нето	-83,7	5,9	-14,3	-8,3	-10,7	-0,6	31,4	-29,0	-2,7	44,5	-4,0	11,9	24,1
од кои: монетарна власт, нето	-5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	-0,2
комерцијални банки, н	-10,4	3,7	-8,2	0,7	-1,6	4,9	37,9	-22,1	-1,6	50,6	1,8	19,8	85,8
останати сектори, нето	-67,6	2,2	-6,1	-9,0	-9,1	-5,4	-6,4	-6,9	-1,1	-6,0	-5,6	-8,2	-61,6
Други, нето	21,7	1,2	1,4	2,7	6,7	6,5	3,4	1,8	3,1	9,2	4,0	2,7	42,8
Бруто официјални резерви, (- = з	-297,6	27,1	12,6	-34,4	-46,3	-9,8	44,8	-30,5	-35,3	-35,6	-25,7	0,6	-132,5
III. Грешки и пропусти	6,9	0,8	2,8	-2,0	-2,7	-4,9	3,2	-9,2	-3,5	-0,3	-2,1	-2,8	-20,9

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на f.o.b. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ.

Пресметката на c.i.f. - f.o.b. факторот како процент од увозот c.i.f. изнесува 4,14%.

За 2006 и 2007 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Промени во методологијата: Податоците за платниот биланс за 2007 год. вклучуваат проценки на вредностите на одредени елементи во ставките директни инвестиции и доход - врз основа на податоците од новиот извор на податоци (годишен прашалник за странски вложувања ДИ-22) расположиви заклучно со 2006 година.

4/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 6

Монетарни движења јануари 2008 година

	31.12.2006	31.12.2007	31.01.2008	месечна промена (31.01.2008/ 31.12.2007)		годишна промена (31.01.2008/ 31.01.2007)
<i>во милиони денари</i>	остварено			во мил.ден	во %	во %
Парична маса М4	135.641	175.553	176.258	705	0,4	29,8
Готови пари во оптик	16.206	17.927	16.419	-1.508	-8,4	13,0
Денарски депозити ¹	58.997	89.077	89.469	392	0,4	50,5
Девизни депозити	60.438	68.549	70.370	1.821	2,7	13,9
Вкупни депозити	119.435	157.626	159.839	2.213	1,4	31,8
Примарни пари ²	31.264	37.586	34.997	-2.589	-6,9	23,1

¹ Вклучени се и депозитни пари, депозити на општините и установи на јавен сектор.² Вклучува задолжителна резерва на девизни депозити.

	31.12.2006	31.12.2007	31.01.2008	месечна промена (31.01.2008/ 31.12.2007)		годишна промена (31.01.2008/ 31.01.2007)
<i>во милиони денари</i>	остварено			во мил.ден	во %	во %
Кредити на приватен сектор	89.782	124.875	127.908	3.033	2,4	39,9
Во денари	66.413	94.496	96.822	2.326	2,5	42,3
Во странска валута	23.369	30.379	31.086	707	2,3	33,0
Нето девизна актива на банките	22.926	15.459	16.269	810	5,2	-27,9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 7

Монетарни агрегати

(во %)

<i>во %</i>	промена - период во однос на претходен период					годишна промена				
	2007				2008	2006	2007			
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Јануари		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4
М0	-6,1	8,5	2,2	15,5	-6,9	21,4	18,9	18,2	18,9	20,2
М1	-1,4	6,0	8,3	16,3	-6,0	17,1	22,5	18,0	22,6	31,7
М4	4,7	9,7	3,7	8,8	0,1	24,9	26,4	32,2	29,9	29,5
М4-денарски дел	5,1	14,1	5,9	12,2	-1,5	30,8	33,1	44,3	43,8	42,6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8

Депозити на приватен сектор
(во милиони денари)

		состојба	месечна промена		годишна промена	
		31.01.2008	износ	%	износ	%
Вкупни депозити на приватен сектор		132.263	2.991	2,3	29.584	28,8
Денарски депозити	Население	37.546	-15	0,0	14.103	60,2
	Претпријатија	21.137	1.132	5,7	5.686	36,8
	Вкупно	61.893	1.170	1,9	21.006	51,4
Девизни депозити	Население	52.106	1.561	3,1	6.359	13,9
	Претпријатија	17.692	259	1,5	1.922	12,2
	Вкупно	70.370	1.821	2,7	8.578	13,9
Вкупни депозити на население		89.652	1.546	1,8	20.462	29,6
Вкупни депозити на претпријатија		38.829	1.391	3,7	7.608	24,4

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9

Кредити на приватен сектор
(во милиони денари)

		состојба	месечна промена		годишна промена	
		31.01.2008	износ	%	износ	%
Вкупни кредити на приватен сектор		127.908	3.033	2,4	36.486	39,9
Денарски кредити	Население	47.242	1.313	2,9	17.136	56,9
	Претпријатија	49.281	1.007	2,1	11.431	30,2
	Вкупно	96.822	2.326	2,5	28.765	42,3
Девизни кредити	Население	2.408	65	2,8	694	40,5
	Претпријатија	28.624	608	2,2	6.974	32,2
	Вкупно	31.086	707	2,3	7.721	33,0
Вкупни кредити на население		49.650	1.378	2,9	17.830	56,0
Вкупни кредити на претпријатија		77.905	1.615	2,1	18.405	30,9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Кредити на население

		2006				2007				2008
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Јануари
Рочна структура на кредитното портфолио на населението (во %)	Краткорочни	25,0	24,8	24,4	25,1	26,8	27,7	29,2	29,2	29,8
	Долгорочни	75,0	75,2	75,6	74,9	73,2	72,3	70,8	70,8	70,2
Кредити на население според намена (годишни промени, во %)	Станбени кредити	37,1	33,5	35,4	40,1	43,4	45,7	48,2	47,7	47,8
	Рамковни кредити	63,9	68,1	84,9	103,7	125,2	136,9	131,4	112,3	93,1
	Кредити за други намени	32,6	26,8	26,0	31,0	33,9	38,8	45,5	48,7	51,0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Кредити на претпријатија

		2006				2007				2008
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Јануари
Рочна структура на кредитното портфолио на претпријатијата (во %)	Краткорочни	54,4	53,8	51,0	48,6	47,1	46,0	46,2	43,9	44,5
	Долгорочни	45,6	46,2	49,0	51,4	52,9	54,0	53,8	56,1	55,5
Кредити на претпријатија (годишни промени, во %)	Краткорочни	0,8	13,0	11,1	11,9	8,9	5,9	20,4	17,2	20,3
	Долгорочни	36,1	34,0	30,8	41,1	45,7	44,6	45,8	41,6	40,9
	Денарски	3,4	14,3	14,2	21,3	22,6	20,2	32,9	29,9	30,2
	Девизни	42,0	38,5	31,0	32,4	31,4	30,2	32,6	29,4	32,2

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 12

Текови на креирање и повлекување ликвидност

	31.12.2007	31.01.2008	13.02.2008	кумулативно 31.01.2008/ 31.12.2007	13.02.2008 / 31.01.2008
<i>во милиони денари</i>	<i>состојби</i>			<i>текови</i>	
Ликвидни средства на банките (сметки на банките кај НБРМ)	10.415	9.243	9.954	-1.172	711
Автономни фактори (вкупно):	84.009	79.243	78.723	-1.644	404
Готови пари во оптек	17.969	16.426	15.911	1.543	515
Девизни трансакции на НБРМ	73.958	73.226	73.307	-732	81
Денарски депозити на државата кај НБРМ	-9.842	-12.315	-12.454	-2.473	-139
Готовина во благајна на банките	1.924	1.906	1.959	18	-53
Монетарни инструменти:	-25.555	-24.617	-24.241	938	376
Аукции на благајнички записи	-20.995	-21.581	-21.818	-586	-237
Државни хартии од вредност за монетарни цели	-4.560	-3.036	-2.423	1.524	613
Останато	-8.253	-8.719	-8.788	-466	-69

* последни расположливи податоци за март.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13

Каматни стапки

	јануари 2008 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Каматна стапка на аукциите на благајнички записи (28 дена)	4,9	0,1	-0,8
Просечна пондерирана каматна стапка на пазарот на пари (МБКС)*	3,1	0,0	-1,7
Каматна стапка на државни записи со рок на достасување од три месеци	5,1	-0,1	-1,4

* Се однесува на билатералните тргувања меѓу банките.

Извор: Народна банка на Република Македонија и Министерство за финансии.